19

DISPUTATIO INAUGURALIS MEDICA
Exhibens

CASUM,

De

Nimio Hæmorrhoico Mensium Fluxu in Virgine observato,

Quam
FAVENTE DEO OPTIMO MAXIMO
RECTORE HUJUS UNIVERSITATIS MAGNIFICENTISSIMO,
REVERENDISSIMO ET ILLUSTRISSIMO DOMINO,
DOMINO
PHILIPPO WILHELMO,
S.R.I. COMITE de BOINEBURG,
SACRÆ CÆSAREÆ MAJESTATIS CONSILIARIO INTIMO & CAMERARIO, nec non METROPOLITANARUM ECCLESIARUM, MOGUNTINÆ & TREVIRENSIS CANONICO CAPITULARI SENIORE, & respectivè SUPREMI CHORI-EPISCOPO, EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNTINI CONSILIARIO INTIMO, ac CIVITATIS TERRITORIIque ERFURTENSIS PRO-PRINCIPE &c.&c.
CONSENSU & AUTORITATE AMPLISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ,
IN PERANTIQVA & ILLUSTRI ACADEMIA HIERANA,
SUB PRÆSIDIO
DN. LUDOVICI FRIDERICI JACOBI,
Med. D. Elect. Mogunt. Archiatri Prof. Chym. æstumatissimi, & Facult. Med. Assessoris gravissimi Ordin. &c.
DN. PATRONI & PROMOTORIS SUI omni observantiæ cultu prosequendi,

PRO LICENTIA

Summos in ARTE MEDICA HONORES & PRIVILEGIA DOCTORALIA
ritè impetrandi,
Publicæ & placidæ Censuræ Eruditorum offert
EMANUEL LEBRECHT Brandt/ Cothenis-Anhaltinus.
AUTOR & RESPONDENS
Loco & Horis consuetis d. 17. Maji 1710.

ERFORDIÆ, Typis GROSCHIANIS, Acad. Typogr.

DEO
PATRIÆ
PARENTI
ET
AMICIS.

PRÆFATIO.

MEdicina veterum experientia nititur, quam penitus negligere Medico haud licet: Sæpe enim in caſu ſimplici unica experientia plus valet quam centum rationes; Et ſane nulla ratio poteſt dari, niſi obſervatio rerum naturalium præcedat, ſic multa experientiâ inveniuntur, quæ hactenus latuerunt, hinc non ſpernendi ſunt, qui aliquid novi invenire tentant, ſed potius laudandi, quamvis ſuam intentionem non ſemper aſſequuntur. Quantum igitur laborem veteres in inveſtigandâ verâ experientiâ

adhibuerint, illorum ſcripta diligenter perſcrutantes norunt. Majorem autem laborem recentiores Medici non ſolum in Seculo præterito verum etiam in præſenti, inveſtigando intima principia rerum naturalium, addiderunt. Id quod teſtantur Miscellanea curioſa, *Acta* Haffnienſia & *Anglicana* &c. Hâc egregiâ ſupellectile obſervationum (quæ in his ſat copiosè reperitur) novum lumen Medicinæ acceſſit, quod non tantum Medico, ſed & ægrotanti magnum commodum præſtat. Hâc vicè morbum complicatum rarum loco Speciminis Inauguralis conſtitui, proponere, nullus dubitans, Lectorem hunc meum conatum æqui bonique conſulturum. Cui Labori ut Numen Divinum benignè faveat atque exalto benedicat, devote precamur.

CASUS.

I. N. J.

CASUS.

Virgo quædã triginta & sex annos circiter nata, macilentæ constitutionis temperamenti Cholerico-Sangvine, intervallo quatuor septimanarũ præprimis circa novilunium sangvinem primo nigricantem, postea floridum, & quidem post duras excretas fæces alvinas, cum inflammatione intestini recti ac atrocissimis lumborum ac regionis ossis sacri doloribus sæpius cum tenesmo per alvum excernebat, simulque menstrua patiebatur, unde dolores capitis, scrobiculi cordis ac abdominis sentiebat ac urinam sangvinolentam cum sedimento rutilante emingebat, eapropter auxilium Medici implorabat, quo ab hisce vehementissimis doloribus liberaretur, ne in vitæ vel sanitatis periculum incideret.

RESOLUTIO.

TH. I.

CAsus præsens rarus à me observatus, exhibet morbum complicatum scilicet fluxum hæmorrhoidalem dolorificum cum nimio mensium fluxu conjunctum: De quo Celeberrimus *Sennertus Lib.3. Part.2. Sect.2. Cap.13.* refert sequentia. Accidit hic fluxus præcipue maribus & quidem maximè in virili ætate constitutis, nonnunquam & fœminis; Novi ipse nobilem fœminam corporis constitutione sangvineam affectioni tamen hypochondriacæ obnoxiam, singulis mensibus ordinariè & quidem diè

post menstruum fluxum decimo quarto hæmorrhoides patiebatur. Ex quibus conjunctis morbus manifestatur duplicatus, hinc indagatione censetur dignus: Minimè autem in censum morborum tales fluxus veniunt, neque Medici auxilium requirunt, nisi in excessu vel defectu peccent; Sed potius in maribus fluxus hæmorrhoidalis (qui juxta *Hippocratem Sect. 3. Aphor. 30.* inter morbos viriles numeratur) & in fœminis legitimus menstruorum fluxus valdè salutaris ac sanitati proficuus statuitur. Vid. *Dolæus*, *Ettmüllerus*, *Junckenius* & *Waldtschmidius*. Tales fluxus autem immodici, vel excessivi, præprimis simul conjuncti, vitæ atque sanitati maximopere insidiantur, ut in præsenti virgine videre licuit.

TH. II.

Morbi hujus complicati definitionem, quo tractanda eò melius elucescant, præmittimus. Est scilicet sangvinis tam nigricantis quam floridi per vasa uterina ac hæmorrhoidalia vel partim ex arteriis hypochastricis & hæmorrhoidalibus, partim ex venis à ramo splenetico ortis, præternaturalis excedens effluxus ab apertura vasorum sangviferorum dependens. De quâ definitione præmissa ad particularia transimus.

TH. II'.

Cum Virgo triginta & sex annos nata, otio atque quieti maximè indulgeret, hinc ab humoribus acribus coacervatis circa ordinarium eruptionis tempus summos ac atrocissimos abdominis lumborum ac intestini recti sentiebat dolores; Quo magis enim sexus fœmineus corpus commovet, eo magis humores serosi fluxiles redduntur, quapropter nul-

lum

lum inde incommodum fluxus menstrui percipit, sed potius à morbis immunis servatur, verum cum in præsenti virgine contrarium occurreret, miserrimè hiscè conjunctis fluxibus affligebatur.

TH. IV.

Et crasso victus genere diverso insuper utebatur, & omni manè Aquâ vitæ tum etiam cerevisiâ fæculenta & secundariâ delectabatur; Nihil autem magis sangvinem incrassare aptum est, quam cibi crassi comesti, ut & potulenta fæculenta; Quo pertinet intempestivus spiritus vini usus, quæ omnia sangvinem ac humores fundunt, & tandem acriores reddunt, unde arteriarum venarumve nimiæ distensiones ac solutiones continui in ano & utero facile subsequuntur: Eò magis cum hæc Virgo in consistente ætate viveret, in quâ ejusmodi affectus sunt maximè familiares; Nam notum, quod quælibet ætas suos peculiares morbos ducat: Morbi enim nobiscum generantur ac nos tanquam satellites mortis ad ultima vitæ tempora comitantur. Ut *Excellentissimus Stahl. in Dissertatione Medicâ de Fundamentis Morborum Ætatum* habitâ fusius deduxit.

TH. V.

Erat præterea nostrum subjectum macilentæ constitutionis, quæ multum huic potuit contribuere, nam tales homines vasis sangviferis gaudent amplioribus, adeò ut vasa sangvifera nimium distendantur à copiosiori sangvine, qui etiam facile in illis subsistit: Præprimis dum nimis lentè transit & propter acrimoniam solutionem continui minatur. Fluxu enim hæmorrhoidali nimio vel menstruis excessivis laborantes, utplurimum macilentæ constitu-

ſtitutionis eſſe obſervantur: Pinguiores autem conſtitutionis homines vaſis nimis coarctatis gaudent, adeò ut præ carnoſitate nimiâ vix vena vel arteria in conſpectum prodeat, interim tamen utrumque genus manes patitur ſuos. In ſexu fœmineo arteriæ hæmorrhoidales ac venæ tanquam ſociæ cum venis arteriisve uterinis magnam cognationem interſe habent, nam uterus inteſtino recto incumbit, ac de ſangvine iſto participat; Hic fluxus hæmorrhoidalis propterea facilè in noſtrâ Virgine cum menſtruis accidere potuit: Dum enim vaſa uterina ſangvine abundante repleta fuerint, ſimul vaſa hæmmorrhoidalia etiam replentur, & pro ratione fæcum alvinarum, iſtarumque expresſione ea ſimul comprimuntur, ut hinc aperiantur, ac ſi ſangvis effluat. Exemplum ſequens ad illuſtrationem hujus rei ſpectat; Dum Jenæ ſtudio Medico incumberem, Fur quidam opilio gracilis conſtitutionis ob furtum commiſſum in patibulo ſuſpenſus, Theatro Anatomico Jenenſi traditus atque conceſſus eſt, in cujus inteſtino rectò vaſa hæmorhoidalia ſangvine turgida inveniebantur, qui procul omni dubio hæmorrhoidum fluxum fuiſſet paſſus, ſi ipſi diutius vivere fuiſſet datum.

TH. VI.

Tandem quoq; in hâc Virgine temperamentum Sangvineo-Cholericum fuit, proclivè ſat ad hos immodicos fluxus; quod autem ſic conſtituta fuerit ex habitu corporis graciliore, colore tamen florido, ex rubicundo ſimili totius corporis exterioris ſtatu vel aſpectu probatur: Imò ad iram valdè proclivis erat, pilis ſubnigris crispis ornata, ex hisce omnibus ſignis

gnis elucescebat temperamentum Sangvineo-Cholericum mixtum : Particulæ enim acres biliosæ ac salinæ abundantes præ cæteris prædominium obtinebant, unde ad assumendum cibum ac potum sat valens, verum ad ritè chylificandum valdè debilis erat ejus ventriculus, propterea ob defectum humidi fæces alvinæ duræ evadebant, ac sua incommoda excitabant. Vid. *Clarisf. Stahl. Dissert. Med. de Temperamentis*. Id circo citra nimiū dolorem ac apertionem vasorum fæces ex nostro subjecto excerni haud poterant, nam presfione earum sangvis ibidem coarctabatur & simul exprimebatur. Quandoquidem constat, quo vasa sangvifera magis distenta, eo lentius sangvinem circulari, necesse est, ac quo latius arteriæ à corde distant, eo minor humorum motus in eis sentitur ob supra adductas rationes : Hinc sangvis ob minorem motum acrior redditur, & stagnatio ac apertura vasorum inde sequitur: Non aliter igitur fieri potuit, quin ob acrimoniam biliosam affectus hic complicatus fuerit excitatus.

TH. VII.

Quid Luna positione sua ac diversa phasium suarum constitutione in hoc malo complicato excitando valeat, non ignorant ii, qui phases ejus attendendo, observationes inde dependentes, diligenter observant. Nonne à positione ac lunæ phasibus in terra decrementum ac incrementum plantarum aliorumve animalium dependet? Nonne Purgantia in novilunio assumpta, fortius ac vehementius operantur, quam alio tempore propinata, quæ, licet fortiora, lenius evacuant? Vid. *Trill. Tractatus de Officio*

 Medici

Medici aliique. Nonne infans in utero materno inclusus egressum circa novilunium & quadrantem molitur ? Sic & menses circa istud erumpunt ; Ratio plerumque ex compressione aëris desumitur , uti Hieronymus Fabricius ab Aquapendente tradit. Hæmorrhoides quoque insimul hoc commodi habent, quod menses provocent, & faciliores ad fluxum reddant. Sic etiam circa novilunium tempestates alterantur vel mutantur.

TH. IIX.

Si Astronomos , qui lunæ planetarumve operationes in corpora terrestria accurate observant , consulimus, centenas observationes de plantis, fructibus, animalium hominumque generatione, decremento ac incremento annotatas reperimus. Cum autem ad scopum nostrum haud faciunt, lubens illas prætereo, quippe res temere haud multiplicanda. Vid. *Weig. & Hamb.*

TH. IX.

Sangvis enim purus, interdum nigricans, mox floridus conspiciebatur , ex cujus colore vasorum sangviferorum diversitatem hariolari licet: Venas enim atrum , arterias vero floridum plorare, assertum commune est; Hinc procul dubio in nostro subjecto tales fluxus, partim ex arteriis, partim ex venis originem traxisse, concludi potest ; Quomodo vero sangvis ab arteriis venis comunicetur, inter doctos magna est conntroversia, quam composuit Clarissimus Junckenius in Fundamentis Medicinæ Eclecticis ac Blanckardus in sua Anatomia reformata, ad quos libros benevolum Lectorem remitto.

TH. X.

TH. X.

Quibus præmisſis facile deduci poteſt, unde inflammatio inteſtini recti in noſtra ægrota cum aliis ſubſequentibus ſymptomatibus oriatur, hæc enim denotat nihil aliud, quam vaſorum capillarium inteſtini recti obſtructionem: Et cum inteſtinum rectum lumbis & oſſi ſacro ſit allegatum, ſimul hæ partes compatiantur, neceſſe eſt, imò dolores ibidem obvii ortum habent.

TH. XI.

Sic & in noſtrâ ægrotâ teneſmus indicat humorum acrimoniam in inteſtino recto hærentem & vellicationem præternaturalem musculi ſphincteris, quæ ſæpe familiaris hæmorrhoidali fluxu laborantibus eſt, imò egerendi conatus partim ab acido, partim ab humore acri ſalino excitatur, unde dolor pungitivus ac ſcindens oritur.

TH. XII.

Dolor capitis, abdominis ac lumborum in noſtra ægra obſervabiles, ob conſenſum nervorum ac ligamentorum uteri lumbis alligatorum, ortum habebant, uterus enim nervis, arteriis ac venis abundat, adeò ut affecto utero per conſenſum ſimul reliquæ corporis partes afficiantur, uti *Clariſſimus Rodericus à Caſtro de Morbis Mulierum pag. 150.* tradit ſequentibus: Nil mirum, ſi utero affecto, afficiantur etiam reliquæ partes principes, hisceque mediantibus univerſum corpus; Siquidem cum illis maximum habet conſenſum cum cerebro nimirum per ſpinæ membranas ac per nervos, cum jecore, mediantibus venis; Cum corde, mediis arteriis: Cum inteſtinis & veſica, vicinitate: Cum ventriculo, ſepto

transverſo: Liene ac pulmone partium continuitate ac etiam per occulta tunc temporis ſpiracula. Unde non mirum, quod non ſolum caput doleat, ſed etiam Abdomen ac lumbi ſua incommoda ſentiant.

TH. XIII.

Urina ſangvinolenta in conſpectum veniebat, non ſic in renibus ſecreta, ſed in vagina uteri ſangvine conſpurcata & mixta, à quo colorem ſangvineum acquiſiverat, unde etiam ſignum eſt peculiare diagnoſticum inſtantis eruptionis menſium urina talis ſangvinolenta, præcipue dum ſedimentum aliquod rutilans in fundo ſubſedit, ut in præſenti Virgine videre eſt, nam urina præterfluens colore ſangvinolento tingitur.

TH. XIV.

Quod concernit cauſas mediatas horum ſymptomatum ipſiusque morbi, inter illas præcipuæ fuerunt, quod Virgo noſtra multum cibi acidi ſalini ac viſcidi aſſumſerat, hi enim ſummam acrimoniam ſangvini ac humoribus inferunt, unde dolores, Inflammatio ac alvus adſtricta ortum duxerunt. Negligebat etiam maſticationem tanquam opus neceſſarium concoctionis, qui enim bene ingerit & bene digerit, & egerit, ſanus erit: Cum itaque contrarium in præſenti Virgine acciderit, ſanitas deſtructa fuit: Ira etiam nimia huic morbo & ſymptomatibus anſam addere potuit, Ut & fermentum ventriculi depravatum, nec non turbata humorum commotio, & inde nata cacochymia. Plethora enim vix ſola peccare hic ſolet, ſed in conſortium ſimul trahit cacochymiam, quæ ad apparentiam & vaſa diſtenta

quidem

quidem datur, aſt ad exiſtentiam realem valde diſceptatur.

TH. XV.

Immediatæ cauſæ ſunt venarum arteriarumve nimia diſtenſio ac vaſorum cognatio & inflammatio & per conſequens præternaturalis apertio: Sic ob conſenſum nervorum dolebant abdomen lumbi, ac caput, nam uterô affectô, cæteræ corporis partes ſimul compatiuntur: Fœminæ enim ac Virgines omnes morbos ob uterum bis patiuntur, ut teſtatur Caſus præſens. Vid. *Dolæus*, *Helm.* & *Sennertus*.

TH. XVI.

Hæc affectio plurimorum malorum ſæpius etiam mortis cauſa exiſtit, nam & deformitatem ac miſeram vitam inducit, juxta *Aëtii Tetrab. 4. Serm. 2. Cap. 3.* Deformitatem quidem propter coloris totius vitiationem ex evacuatione ſuccedentem; Miſeram vero vitam propter corporis debilitatem, nam non vivere ſed valere eſt vita. Ex duplici itaque morbo duplex periculum imminet, adeò ut de ſalute periclitetur ægra, niſi vitæ genus mutet: Nam quo diutius durant hi fluxus, partim per alvum, partim per genitalia, eo difficiliorem poſtmodum curationem admittunt; Immoderati tales fluxus juxta Dolæum plurimorum morborum fontes, ſæpius etiam hæmorrhoidibus diu fluentibus fiſtulæ inducuntur ani pag 525. moderati vero ſanitati conducunt, ac à morbis chronicis præſervant: Bonū ſignum in chronicis morbis eſt, ſi fœminis vel maribus fluxus tales ſangvinei eveniunt, & ſemper ſpes ſalutis inde affulget; Menſes in fœminis non raro ſignorum fontes exiſtunt: Hos enim rectè ſe habere in omnibus fœminei

 ſexus

ſexus morbis bonum eſt. Similiter de hæmorrhoidibus notandum, has in asſvetis multorum morborum cauſam continentem tollere, v. gr. Apoplexiæ teſte *Hipp. item Melancholiæ atque Phrenitidis Sect. 6. Aphor. 11. & 12.* modo non ſint excesſivi.

TH. XVII.

Poſitis itaque fundamentis ad curationem ipſam in noſtra ægra feliciter inſtitutam tranſeamus: Probè enim Contraindicantia ac Indicantia diſtingvenda & attendenda erant, ne temerariâ applicatione remediorum ægrotanti plus obſimus, quam proſimus, nam non omne id, quid indicatur, abſolutè eſt exequendum. Quatuor Indicationes in præſenti morbo complicato ſeſe offerebant: 1. Ut primæ viæ evacuentur ac purificentur. 2. Sangvis ac humores temperentur ac corrigantur. 3. Vaſa præternaturaliter aperta leniter conſtringantur. 4. Et majora ſymptomata, quantum poſſibile, avertantur.

TH. XIIX.

Indicationi primæ ſatisfecerunt leniora purgantia, draſtica enim videbantur ſuſpecta ob temperamentum cholericum & acrimoniam præſentem: prudentis enim Medici eſt, ut non ſtatim ubique ad medicamenta fortia deveniat, niſi fortè debiliora contulerint, juxta Mæſueum; Chariſſimus Dn. Parens in Praxi ſuâ per annos quinquaginta & quatuor hâc methodô ſemper felici cum ſucceſſu uſus eſt: Hinc in talibus caſibus partim complicatis, partim ſeparatis præſcripſit leniora purgantia, à fortioribus verò abhorruit. Inter quæ, quando exigebat alvum movendi necesſitas, potisſimum Rhabarbarina, Galapina, ac Scammoneata diverſis formulis

præ-

præſcripta,& quidem in mitiori Doſi propinata fuerunt,ſecundum ſequentes formulas.

℞. ♁nii diaph.
Arcani duplicat. ā. gr. vj.
Galap. pulv. gr. viij. M. D. Pulv. pro Doſi.

mane aſſumendus, & per tres horas ab omni cibo abſtinere debuit, ne nimis citò alvus conſtipetur, nam in eo potisſimum cæcarum ac fluentium hæmorrhoidum curatio conſiſtit, quo alvus lubrica ſervetur, ne demum compresſione fæcum alvinarum vaſa hæmorrhoidalia comprimantur, ac cum ſangvine effluente ſummis doloribus afficiatur ægra: Præſtat enim in omni morbo, ut alvus laxa ſervetur,& ſi purgante id fieri nequit, clyſtere expediendum erit. Vid *Clarisſimus Dn. Hoffm: Fil. in Fundamentis Medicinæ pag. 206.* de cautelis practicis, vel ſi placent pillulæ,ſit Formulâ.

℞. *Reſin. Galap.*
Scamm. ā. gr. IV.
Rhabarb. elect. ſcrup. ß.
Merc. dulc. gr. vj. M. Incorp. rob. ſambuc. D. pro Doſ. matutino tempore.

TH. XIX.

Sæpe ſequens etiam enema injiciebatur ex herbis emollientibus ac leniter adſtringentibus, vaſaque hæmorrhoidalia conſolidantibus.

℞. *Rad. alth. dr. iß. Symphit. dr. j.*
Herb. chamomill. Verbasci, Melilot. ā. M. j.
F. Decoct. poſt: ade olei olivar. cochl. ij. vel iij.
Sachar. dr. iij. Indebatur.

veſicæ ſuillæ ad præſcriptum uſum. Poteſt etiam Clyſter ex brodio carnis vitulinæ cum Therebinth.

cum

cum vitell. ovi conquassata, ac parum sachari confici & per instrumentum injici. Semper Charissimus Dn. Parens meus in immodico mensium ac hæmorrhoidum fluxu Enemata ac leniora purgantia in praxi sua saluberrima observavit.

TH. XX.

Sic quoque secundæ Indicationi respondebant felici cum successu sequentia, Terrea & Alcalina & Volatilia, ut sunt Antimoniata, Nitrosa, Corallia, conchæ ac oculi cancrorum ptæparati, imò quoque decocta varia ex herbis sangvinem temperantibus, quæ erant Salvia hortensis, Veronica, Betonica, Rosmarinus, Carduus benedictus, Bellis minor, Agrimonia, Scordium, chamædris, chamæpithis, Malva, Chamomill. & Mentha crispa, ex quibus herbis pro ratione circumstantiarum vel Decocta vel Infusa parabantur. Sic & Animalia nobis copiosam suppellectilem remediorum hîc exhibuerunt, quibus pro ratione status morbi usi sumus, v. gr. Millepedes hirundines ac lumbrici terrestres, & ex his parata medicamina: Ex quibus Formulæ etiam sequentes fuerunt præscriptæ:

℞. *Antimon. diaph.*
Arcan. duplicat. ã. *scrup.* ß
Conch. præpt.
Ocul. cancr, præpt. ã. *scrup. j.*
Mandibul. Luc. gr. viij.
Sal. polychrest. dr. ß. M.D. pro 3. Dos.

Mane & Vesperi in Jusculo calido vel in aquâ cardui benedicti vel Florum Sambuci exhibebatur.

℞. *Menth.*

℞. *Menth. crisp.*
Fumar.
Card. benedict.
Veronic. Scord. ā. m. j.
Rad. angelic. Helen. ā. dr. iij.
Fl. Sambuc. Chamomill. ā. m. ß. superfundebantur m. ij. ▽æ Fontanæ ac usque ad dimidiam partem coquebatur: Datus manè haustus cum Essentia lumbricorum terrestrium ad gutt. 20.

TH. XXI.

Ut tertiæ indicationi satisfieret, sequentia martialia ac alia varia terrea adstringentia in usum vocabantur, nempe unicornu fossile & marinum, Corallia, Rubrica fabrilis, Terra Sigillata, Catechu, Bolus armena, NM. Mastix, Tragacanthum, Rad. Tormentill. Symphit. majoris, ex his formulæ præscriptæ fuerunt pro exigente ac urgente necessitate in- & externè applicandæ. Inter præparata potissimum censebatur sequentes Tincturæ v. gr. Tinct. vitriolata, Tinctura Antiphthisica ex Sachari Saturni cum ♃to præparata, item sequens compositum:

℞. *Essent. ∀ræ Catech.*
Anod. ā. dr. ß.
♎tus ⊕li gutt. x. M. D. pro Dos. gutt. xvj. in cerevisia.

Simul etiam umbilico applicabantur theriaca cum oleô menth. crispæ mixtas, perinæum itidem hocce linimento vel Balsamo peruviano vel de guabaja illinebatur: Et intestinum rectum probè fovebatur vaporibus calidis, unctuosa viscida fugienda erant, ad præcavendas obstructiones, Inflammationes, &

 similia,

ſimilia. Nec omittebantur ſympathetica : Scrophularia nudo ventri alligata tanquam remedium expertisſimum : Cæcas hæmorrhoides enim aperit, & earumque dolores extemplo ſiſtit, qua de re videatur *Clarisſimus Ettmüllerus in Praxi*.

TH. XXII.

Venæſectio verò in hocce malô complicat[o] locum haud inveniebat, præprimis cum ægra ade[o] emaciata exiſteret, ut vix osſibus hæreret, & notabilem virium defectum pateretur, ſiquidem ab omni cibo ac potu per longum tempus abhorruerat. Hic propter vires collapſas Medico haud licuit Venæſectionem inſtitituere, etſi alias revulſiones gratiâ fuiſſet proficua.

TH. XXIII.

Sic ad quartam indicationem complendam adhibita fuere Cordialia ac Confortantia in forma Emulſionis, Mixturæ vel Pulveris v. gr.

℞. *Aquæ lil. convall.*
Beton.
roſ.
Flor. tiliæ ſ. vino.
Cinnamom. cydoniat. ã. ℥. *iſs.*
Ocul. cancr. præpt.
Succin. præpt. ã. *dr. j.*
Syrupi corall. unc. ij.
M. D. S. Stärckende *Mixtur*, alle Stunden 1. Löf[fel] voll zugeben.

℞. *Amygd*

℞. *Amygdal. dulc. excorticat. unc. ß.*
Semin. papav. alb. dr. ij.
Semin. 4. frigid. maj. ã. dr. ß.
∇æ rof. fragrant.
borrag. bugloff. ã. *unc. iiij.*

F. l. a. Emulfio, edulcoretur f. q. rotul. manus Chrifti perlat. adde ⊖lis prunell. Corall. rubr. præparat. dr. ß. M. S. Emulfio confortans pro beneplacito ægrotantis affumenda.

TH. XXIV.

Inferviebat etiam diætæ exactisfimæ præfcriptio: Aërem craffum, nebulofum ac borealem vitabat: à cibis & potulentis acidis, acerbis fæculentis ac aufteris abftinebat: Motus & Quies, Somnus & Vigiliæ, erant moderata: Animi pathemata vehementia fugiebat, præprimis Iram terrorem ac mæftitiam coërcebat: Et tali methodo ægra præfens convaluit, & aliæque ægrotantes fœminæ vel virgines huic malo obnoxiæ incolumes ac fofpites bonô cum DEO evadent. DEO T. O. M. pro Benignitate hâc concefsâ fit Laus Honor & Gloria in Sempiternum.

Amen.

COROLLARIA.

I. Non dantur medica menta universalia specifica.

II. Nec datur universale dissolvens ut Helmontius suo Alkaest intendit singula corpora dissolvere.

III. Sæpius opiniones hominum plus efficiunt quam ipsa medicamenta.

IV. Vulnera cordis consensu omnium medicorum censentur lethalia.

V. A solo externo usu pingvedinis anserinæ in alvo adstricta frustraneus exspectatur effectus.

VI. Opiatis ne abutantur caveant sibi Medici pro artis fama.

